

Glavni slovenski dnevnik
iz Kraljevine Italije
Volja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
A 50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 214. — STEV. 214.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 12, 1919. — PETEK, 12. SEPTEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

KAJ BO S STALNO ARMADO

GENERAL, LEONARD WOOD JE MNENJA, DA JE ARMADA 250 TISOČ MOŽ DOSTI VELIKA. — PRIPOROČIL JE SPLOŠNO VOJAŠKO VEŽBANJE. — NOBENEGA VZROKA NI, PA BI SE ARMADA ZVEČALA.

Washington, D. C., 11. septembra. — General Leonard Wood je danes pred senatnim komitejem za vojaške zadeve izjavil, da je stalna armada 250,000 mož, katero naj bi izpolnilo splošno vojaško vežbanje, zadostna za zavarovanje Združenih držav v času miru.

General Wood je ostro nastopil proti vojnemu tajniku Bakerju in generalnemu štabu, ki sta priporočila, naj se ustanovi stalno silo 500,000 mož. Pojasnil pa je, da misli edino na vojaško zavarovanje Združenih držav.

— To je mogoče storiti, — je rekel, — si silo 250 tisoč mož. Nobena večja sila ni potrebna sedaj. Če bomo prevzeli nove odgovornosti, o katerih pa ničesar ne vem, potem bomo seveda morali imeti armado, ki bo odgovarjala obsegu teh odgovornosti.

General Wood je v prejšnjem omenil ugotovilo načelnika generalnega štaba Marcha, da bodo Združene države potrebovale armado 500 tisoč mož, da izpolnijo svoje odgovornosti v Ligi narodov.

— Sedaj — je rekel general Wood nadalje, — ne morem najti nobenega vzroka za večjo armado, priporočeno od vojnega departmента.

Odobril je predlog vojnega departmента, tikajoč se napredovanja častnikov potom izbire, ne pa potom dolgotrajne službene dobe. Priporočil je ustvarjanje splošnega produkcijskega departmента, da se oprosti vojake, ki niso tehnično izurjeni, nalog opremljanja in vzdržanja armade v času vojne.

— Številni načelniki velikih korporacij, — je rekel, — ki so pomagali vladi tekom vojne, so mi priporočili to. Tc bi nam prihranilo drage eksperimente od strani neizurjenih mož. V takem departmentu bi bil oddelek za produkcijo letal ter oddelek za produkcijo artilerije. V takem departmentu bi se lahko zbralo najboljše izvedence iz cele dežele.

Glede predlogov, tikajočih se stalne vojaške politike za Združene države, je rekel Wood:

— Vzdržati moramo armado, ki bo primerna mirovnim potrebam Združenih držav, vendar pa ne najdemo nobenega vzroka, da bi priporočili večjo silo kot tako, ki bi obsegala 225 tisoč ali k večjemu 250 tisoč mož.

Splošno vojaško vežbanje bi moralo biti del stalne vojaške politike. Potem ko bo nekaj časa v veljavi, bomo v stanu skriti stalno armado pod številu, katero sem omenil.

Wood je nadalje priporočil ustvarjanje rezervnih potrebščin in opreme za najmanj 4,000,000 mož. Rekel je nadalje, da je treba nemudoma ustvariti rezervno silo 120,000 rezervnih častnikov. Rekel je končne, da ni treba posadk v prekmorskih posestvih zvišati nad števila kot so obstajala ob času izbruha vojne.

— Edino povečanje, ki je upravičeno, je ojačenje obrežnoartilerijskih postojank, nadalje primerno povečanje polske artilerije ter ustvarjanje neodvisne zračne službe.

Pričevanje generala Wooda pred senatnim podkomitejem za vojaške zadeve je prav posebno značilno vsprico naših prizadevanj, da bi našli primerno rešitev problema narodne obrambe. General Wood je stal predno smo stopili v vojno, rane ob rami z Rooseveltom v zagovarjanju narodne pripravljenosti, da bomo v stanu postaviti se na noge ob vsaki priliki. Tekom vojne je storil general Wood vse, kar je bilo v njegovi moči, da odpomore obžalovanju vrednemu položaju, ki je nastal v naše nepravilnosti. Na pragu tega, o čemur upamo in pričakujemo vsi, da bo dolga doba miru, je ostal general Wood še vedno trden zagovornik pripravljenosti.

Ta častnik, ki se je korenito pečal s problemi vojaške pripravljenosti pa ne smatra velike stalne armade za najbolj velik in najbolj zaželjen cilj ali za najbolj zaželjeno orožje, s pomočjo katerega bomo v stanu braniti same sebe. On je odločen rasprotnik načrta vojnega tajnika Bakerja, da bi se ustvarilo veliko stalno armado. Po njegovem mnenju je mirovna armada 225,000 mož popolnoma zadostna za vse namene.

General Wood pa je trdno prepričan, da je najboljša, najbolj praktična in najbolj ekonomična pot, kako napraviti Ameriko nevzmetno, ta, da se napravi iz vsakega telesno sposobnega državljanca mogočega vojaka. Opazovanja so ga naučila, da bi bil tak sistem obrambe demokratičen, nemilitarističen, zdrav in da se bo v uri nevarnosti dobro obnesel.

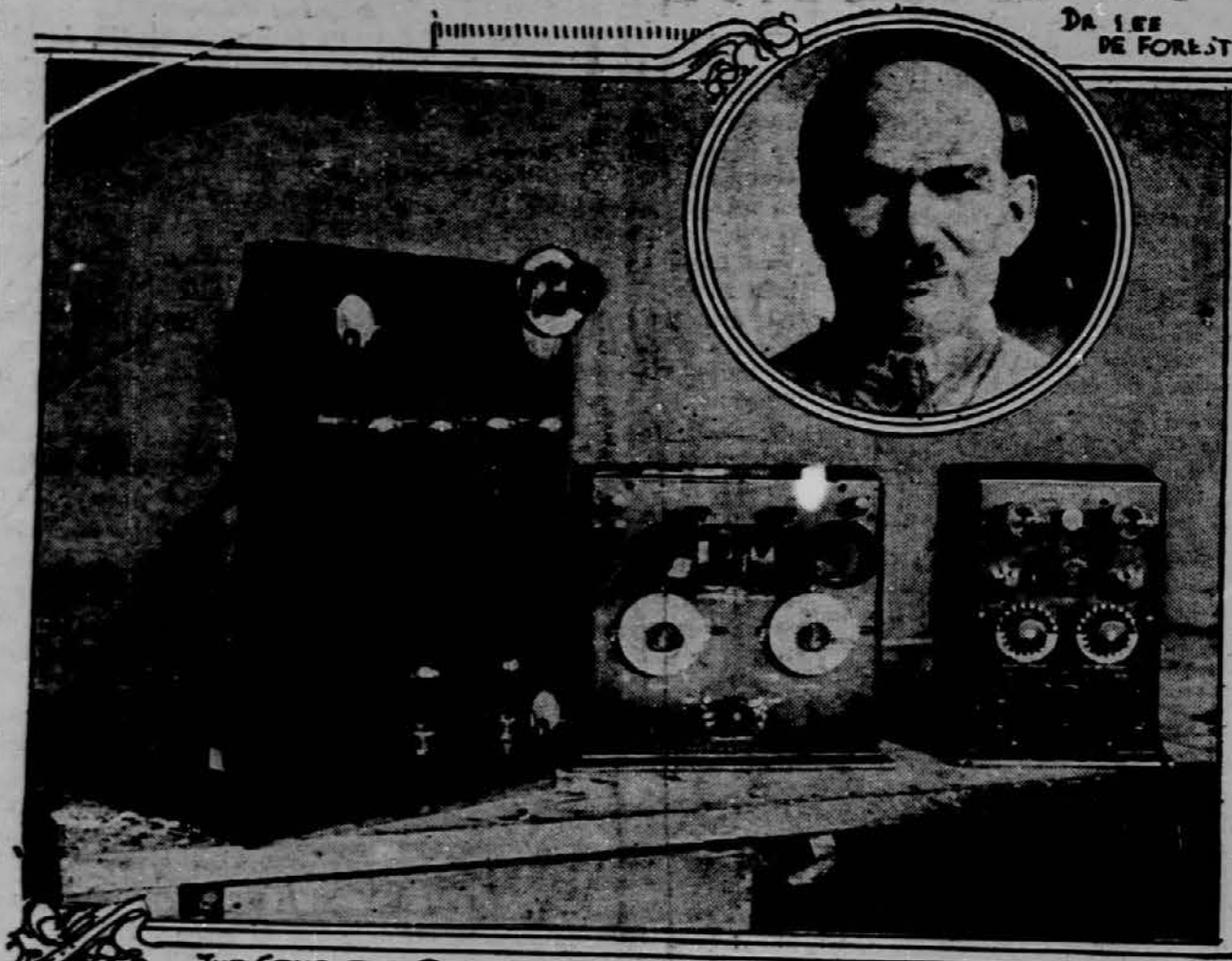
Tukaj ne govori pacifist ali sanjač in tudi ne politik, temveč mož, ki absolutno veruje v boj, kadar je potrebno vojevati se, vojak, ki se pečal s vojaškimi problemi z vojaškega stališča in kojega rekord kaže, da je zvišen nad vse motive demagoštra.

General Wood je za splošno vojaško vežbanje, ne raditega, ker je prepričan, da bo ugajal številnim ljudem s tem svojim stališčem, temveč ker je prepričan, da je splošno vojaško vežbanje najboljši način rešitve našega problema narodne obrambe.

Njegova izjava priporočamo v študij vsem onim kratkovidnim, ki vidijo v splošnem vojaškem vežbanju prvi korak k militarizmu in onim, ki mislijo, da je tako vežbanje sen, katerega ni mogoče prestaviti v dejstvo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V KDR. DRŽAVAH.

NOVI BREŽIČNI TELEFON IN NJEGA IZNAJDI TEL.

THE COMPLETE OUTFIT—THE TRANSMITTER—THE TUNING SET FOR LOCATING CALLS—THE RECEIVING SET

ANGLEŠKE UNIJE ZA NACIJONALIZACIJO

Kongres angleških strokovnih uni je glasoval za sistem, uveljavljen v Sankey poročilu.

Glasgow, Anglija, 10. sept. — Z veliko večino glasov je strokovno unijski kongres na današnji seji sprejel resolucijo, ki zahteva nacionalizacijo premogovnih polj. Predlog, katerega je stavil Robert Smillie, je bil sprejet s 4,470,000 glasovi proti 7 tisoč.

Posledica tega je, da je celi kongres solidno za zahtevo premogarjev, da se nacionalizira njih industrija. Resolucija pravi, da bo ustvarjala organizacija pri zahtevi, da sprejme vlada večinsko poročilo premogarske komisije, ki je znano kot Sankey poročilo.

To poročilo določa državno lastništvo premogovnikov ter skupno kontrolo delovanja teh premogovnikov. Resolucija, ki je bila sprejeta danes, zahteva sprejem poročila od strani vlade ter ugotavlja v nadaljnjem:

— V slučaju, da bi vlada tudi v bodoče odklonila predlog, naj se skliče poseben kongres, ki bo določil, kako obliko akcije naj se vzporedi, da se prisili vlado k sprejemu.

Resolucija zavrača predlagani alternativni načrt vlade kot "nasprotujoč najboljšim interesom naroda" odločno potrudenje premogarske industrije.

V svojem govoru za sprejem resolucije je izjavil Mr. Smillie, da bo delavcev za nacionalizacijo vseh industrije ne bo prenehal, če bo delavstvo zmagalo v zadevi premogovne industrije.

— Zaželjen cilj bo dosežen potom upoznanja upravičenosti naših zahtev, — je rekel Smillie. Rekel je, da pozna težkoče, katere je povzročila stavka, a bili so časi, ko bi bil zločin za delavske voditelje, če bi ne uveljavili stavke, da izsilijo pravico. — Premogarji, — je rekel, — so se dejansko borili za celo organizirano delo.

RAZDELITEV NEMŠKIH TERGOVSKIH LADIJ.

London, Anglija, 11. sept. — Neki uradnik parobrodnega ministrstva se je izrazil proti zastopniku "Daily Mail", da bo An-

JUGOSLAVIJA JE ZNOVA BREZ MINISTROV

DAVIDOVIČEV KABINET JE BIL STERMOGLAVLJEN TE DNE. ISTO SE JE ZGODILO NA RUMUNSKEM.

Pariz, Francija, 11. septembra. Jugoslovanska mirovna delegacija je danes sporočila mirovni konferenci, da ji ni bilo mogoče dobiti potrebnih navodil glede podpisane premirja z Avstrijo, ker so jugoslovanski ministri odstopili.

Delegacija bo morala toliko časa počakati, da bo stvorjeno novo ministrstvo.

Davidovičev ministrstvo je bilo stvorjeno v Belgradu dne 16. avgusta. Bil je to nekak koalicijski kabinet, o katerem se je pa vedelo, da ne bo mogel dolgo časa vstrajati.

Iz Bukarešte poročajo, da je padel Bratianov kabinet.

London, Anglija, 11. sept. — Tukajšnji vladni krogi so dobili nepotrjena poročila, da se vrši na Reki vroč boj med italijanskimi in jugoslovanskimi vojniki. Zavezniki so bili prisiljeni posredovati.

Poročila dostavljajo, da se boji nadaljujejo.

R-33 NA POTI V INDIJO.

London, Anglija, 11. sept. — Angleški vodilni zrakoplov R-33 je ob osmih in dvajset minut večer zvečer odplul v smeri proti Indiji.

R-33 je posestrimska ladja E-34, ki je pred kratkim izvršil potovanje preko Atlantika in nazaj. Prvotno se je glasil, da bo obiskal zrakoplov Francijo, Italijo, Švico in Egipt. Kot poročajo, bo trajalo potovanje od petnajstih do dvajsetih dni.

glia zahtevala 2,225,000 ton od treh milijonov ton nemških ladij, ki bodo razdeljene med zaveznike.

Stališče Anglije je bilo delikatno in komplicirano in treba bo še lotiti se številnih mednarodnih pogajanj.

Prepričan je bil, da bo Anglija končno dobila približno to, kar je zahtevala. Tudi v takem slučaju bodo znašale njene vojne izgube nad pet milijonov ton.

ZAVEZNIKI NE BODO OBSODILI KAJZERJA

Šlihi se, da je dobil privatne informacije, da se mu ne bo ničesar zgodilo. — Tesno stanovanje.

Berlin, Nemčija, 11. septembra. (Poroča Karl H. von Wiegand). Kajzerju se ne bo treba zagovarjati pred sodiščem.

O tem so prepričani vsi tukajšnji dobroinformirani krogi. To zadetno naziranje temelji na zapuhtih poročilih iz Haaga.

Bivši nemški kajzer je pred kratkim obvestil vse svoje prijatelje, naj ne agitirajo proti njegovi nameravani obsodbi, češ, da bi to oživilo stare govore, ki so se zapadle pozabljenju.

Kajzerjevi prijatelji pravijo, da je dobil kajzer privatno poročilo iz zavezniških krogov, da se mu ni treba ničesar bati.

Najbrže bodo od Holandske privatno zahtevali, naj jim kajzerja izroči, česar pa Holandska ne bo hotela storiti, in zadeta bo rešenja.

Pred kratkim ga je obiskala njegova sinova s svojimi otroci. Ker ima kajzer le malo stanovanj, je morala stanoviti žena bivšega prestolonaslednika pri ameriškem županu.

Bivši kronprinc je naprosil, naj ga puste z otoka Wieringen. — Za ves svet bi ne preživel še ene zime na tem otoku — je rekel v svoji prošnji.

KRVAVI IZGREDI V BOSTONU

Trije so bili ubiti in številni ranjeni tekom strašne noči. — Splošna stavka je vrjetna.

Boston, Mass., 11. septembra. — Tretji dan policijske stavke se je pričel s seznamom treh ubitih in številnih ranjenih ljudi, vključno štiri ženske, ki so bile ranjene vsled streljanja milice, ki je opravljala policijsko službo po mestu tekom noči. Vojaške sile, broječe 5000 mož, so dobile povelje napraviti red ter uporabiti tudi orožje, če bo treba.

Čete so bile v precejšnji meri uspešne, kajti posrečilo se jim je preprečiti plenjenja, ki so se vršila v prejšnjih urah. V nekaterih okrajih pa ni bilo mogoče

OSTER NAPAD NA WILSONA

SENATOR NORRIS JE IMENOVAL PREDSEDNIKA SLAB VZGLED VARČNOSTI IN EKONOMIJE. — ZAPRAVLJAL JE KOT KAK MORNAR. — NOBEN MONARH NI DOSEDAJ TOLIKO IZDAL V TAKE SVRHE. — POTREBA DENARJA V EVROPI.

Washington, D. C., 11. septembra. — Senator Norris je večeraj popoldne pri otvorjenju debate glede zakonodaje, tikajoče se odpravljanja visokih življenjskih stroškov, pozval predsednika Wilsona, naj sam izvaja ono politiko ekonomije, katero priporoča narodu.

Senator Norris je rekel, da je predsednik takrat, ko je naprosil za razširjenje postave, tikajoče se živilske kontrole, naprosil za zakonodajo, ki je že obstajala.

— Če bi čital postavbo glede živilske kontrole, predno nas je nagovoril dne 8. avgusta, bi lahko videl, da se tiče vsakega predmeta, katerega omenja, z edino izjemo obleke, je rekel senator.

— Ali ni postavbo glede živilske kontrole dejanski pripravila eksekutivna panoga za predložitev v kongresu? — je vprašal senator Curtis.

— Seveda, — je odvrnil Norris. — Postavo je pripravil justični departament cele tedne predno je kongres sploh vedel, da bo treba sprejeti tako zakonodajo. Predsednik pravi, naj reši kongres problem visokih življenjskih stroškov.

Kongres bo storil kar bo mogel, vendar pa mora predsednik sam nuditi vzgled ekonomije kot ene izmed poti, kako rešiti ta problem. Kot načelnik naroda bi moral izvajati pred narodom in svetom vse mogoče varčevanje, tako kot privatni človek kot javni uradnik ter doprinesiti svoj del pri zmanjšanju visokih življenjskih stroškov.

Zadnji dogodki so pokazali, da je izdajal predsednik, ko se je mudil v Parizu, denar kot kak pijan mornar, da je absolutno omaloževal vsako varčevanje pri izdajanju denarja. Šel je na mirovno konferenco na način, ki nima nobene primere od preje, kar se tiče ekstravagance. Potoval je po Evropi z zastopniki monarhij ter porabil na svojih potovanjih po svetu več denarja, kot ga je izdal pred njim kak človek, najsiho prine, potentat, monarh ali katerikoli izza pričetka civilizacije.

Senator Townsend iz Michigana je pripomnil: — Svota je znašala več kot vsi izdatki vseh zastopnikov te vlade na sličnih konferencah, odkar smo postali narod.

Senator Norris je rekel, da je plačal predsednik Bernardu Baruchu \$150,000 za službo posebnega svetovaleca in to je eden izmed vzgledov izvanredne ekstravagance.

Razen, da je vzdržal dragi štab 1,500 oseb kot svetovalec, kajih nasvetov ni vpošteval, — je rekel senator Norris, — je dal predsednik postaviti tudi stekleno streho nad parnikom "George Washington" ter vzels seboj muzikante iz hotela Biltmore, da so igrali, ko je potoval v Evropo. Pravim vsled tega, na prične predsednik dobo ekonomije v oficijelnem življenju ter da s tem narodu vzgled, kako skriti svoje lastne izdatke v tej resni dobi, ki je nastopila po vojni.

kontrolirati ljudskih mhožic in v delu mesta so se danes zelo izboljšali, če prišlo do resnih izgredov, vendar vsled tega, ker se je stavilo in do krvoprelitja, v službo prometne policiste-pro-

Na številnih mestih so ljudje stovoljece ter oddelek petdesetih razbijali šipe, a zaznamovati je mož, ki je sestavljen povečini iz bilo le par slučajev plenjenja, kaj-šoferjev.

Župan Peters je izdal proklamacijo, v kateri pozivlja občinstvo, naj pomaga pri zopetni ustanovitvi miru in reda. Rekel je ljudem, naj bodo potrpežljivi vsprico malih neugodnosti, katerim se ni mogoče izogniti. Prosil je nadalje občinstvo, naj bo mirno, in naj se izogne nepotrebne pohajkovanju po cestah ali kateri drugi akciji, ki bi lahko ustvarila zmešnjavo ali razburjenje.

Množice so polnile ceste skozi celo noč. Valovile so po trgovskem okraju in v gotovih slučajih so se razpršile šele potem, ko je dospela na lice mesta kavalerija.

Pogled na dobro-oborožene vojake in kavaleriste je dal danes zjutraj neki čut varnosti.

Danes ponoči se je povsod razpravljalo o možnosti da bo prišlo do splošne stavke vsled akcije državne panoge American Federation of Labor, ki je odredila glasovanje pri vseh unijah glede simpatijske stavke. Železničarji, kurjači, telefonski uslužbeni in druge organizacije so že ponudile svojo pomoč potom svojih delegatov.

Prometne razmere v trgovskem

Cena kronam vedno pada

Pojčijamo denar na Kranjako, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in solanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pojčijatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pojčijamo v staro domovino, naprimer:
100 kron \$ 3.00 1,000 kron \$ 28.00
300 kron \$ 8.40 5,000 kron \$138.00
500 kron \$14.00 10,000 kron \$270.00
Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDEKA FRANK BAKER,
60 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

Glavni urednik: LOUIS BENEDICT, Vicepresident.
SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY
in corporation
FRANK SAKNER, President.
Place of business of the corporation and address of above officers:
10 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA" izlazi vsak dan izvenredno hitro in pravočasno.

Na leto leto vsake št. na Ameriko: \$2.00
Na leto leto vsake št. na mesto New York: \$1.00
Na leto leto vsake št. na mesto New York: \$1.00
Na leto leto vsake št. na mesto New York: \$1.00

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Printed every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$2.00.
Advertisement on application.

Dopisni bres opredela in osebno se ne priobčuje.
Dopis naj se pošlje po pošti po New York.
Pri sprejemih dopisov morajo biti na njihovi strani jasno napisane, da jih bomo lahko razumeli.

"GLAS NARODA"
Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone 874 Cortlandt.

Blatenje je brez učinka

Kampanjo blatenja se prav lahko pusti, da izžerpa samo sebe. Najboljši odgovor je — noben odgovor.

Strast blatenja in zmerjanja je ponavadi znamenje notranjih dvomov ter razburjenja. Imenovati moža, kojega edina krivda je, da ne soglaša z vami, — "človeka z duhom pritlikavega", "boljševika" ali "progermana", daje malo trajnega zadovoljstva ter se izkaže ponavadi kot — bumerang.

Vsi so upali, da bo predsednik Wilson, potem ko je končno odtrgal pečat molka, katerega je naložil samemu sebi, na rešen in reden način obrazložil posamezne določbe pogodbe, tikajoče se Lige narodov. Javnost si je v resnici želela, da se jo obvesti in uvede v tajnosti.

Milijoni ljudi niso bili v tem oziru obveščeni in brzogov ter časopise sta bila pripravljena ponesti argument v najbolj oddaljeno vas. Rekodokaj je imel kak javni govornik večjo priliko predložit dani slučaj kot jo je imel predsednik Wilson tekom zadnjih sedmih dni.

Kaj pa je bil uspeh? Čuti je bilo izreke, ki so omadeževali prejšnje krasne besede in javnost je poslušala splošne trditve, sklepe brez podlage ter pozive na čustvo.

Vsi govori so temeljili na domnevi, da obstaja namen poraziti odobrenje mirovne pogodbe in dogovora glede Lige narodov.

To pa seveda ni red. Senatni komitej za zunanje zadeve je glasoval za odobrenje.

V kolikor je spustil predsednik kak argument v svet, se je slodnji vedno gibal v dveh smerih. — Najprej je izjavil, da pridržki lenanovo ugotavljajo to, kar je že v dogovoru in da so vsled tega odveč. Drugič pa je izjavil, da so ti pridržki zlobne iznajdbe, kojih sprejem bo uničil Ligo ter zlomil sre sveta.

Obe vrsti trditve ne moreta biti resnični, a vendar jih spravlja predsednik v ospredje skupaj, pogosto v istem govoru.

Treba pa je spraviti na površje nekaj, da se nadomesti pomanjkanje doslednosti in ta stvar so — prorokovanja.

Napoveduje se — vojna. Treba bo vnovič sklicati mirovno konferenco.

Kako to! — Če izjavljajo pridržki le to, kar je že v pogodbi glede Lige narodov, kdo bo potem hotel, da bi se vnovič razpravljalo in sklepalo o vprašanjih, ki so že rešena? Če pa so ti pridržki amandamenti, kateri narod jim bo nasprotoval in — zakaj?

Evropa želi, da se vdeležuje Amerika evropskih zadev, vendar pa nam priznava pravico, da sami določimo mero in obseg svoje sodelave.

Kar se tiče izjave, da je to izigravanje v roke Nemčiji, je to enostavna bedastoča. Pogodba določa izrecno, da bo postala pravomočna, kakorhitro bo odobrena od Nemčije in treh drugih veselih. To pomeni, da bodo obligacije dogovora glede Lige narodov, ki tvorijo del mirovne pogodbe, ustanovljene v kolikor je prizadeta Nemčija brez oziroma na našo akcijo.

Nemogoče je Nemčiji živeti v miru z ostalim svetom ter biti v vojni z nami. Ona tega ne bo hotela ter pod obstoječimi razmerami tudi ne more!

Medtem pa kaže v Washingtonu senat razveseljava znamenja akcije, da se bo namreč lotil dela. Senator Hitchcock govori o neki obstrukciji, vendar pa ni vrjeto, da bi prestavil svojo pretnjo v dejstvo. Malo razmisleka ga bo privedlo do prepričanja, da je neprimerno — umetno zavlačevati uravnavo.

Prestol na prodaj

Neko poročilo iz Carigrada prinaša zanimivo vest, da je turški sultan tako na koncu z denarjem, da ponuja na prodaj prestol, — ne turški prestol, kajti ta ni dosti vreden, temveč starodavni prestol Perzije, katerega so ukradli Otomani pred štirimi stoletji.

To je kaj masivna zadeva, napravljena iz zlata ter bi brez dvoma prinesla milijon ali dva, če bi bila stavljena na dražbo.

Starodavni prestol Perzije pa ni edini prestol, ki je naprodaj v Evropi v tej dobi preobrata cele zgodovine. Ne kot ta ukradeni perzijski prestol pa imajo ti drugi prestoli kaj majhno vrednost s f. nanašnega gledišča. Številni ti kraljevski sedeži so bili v zadnja časa spravljani v narodne muzeje v več kot enem glavnem mestu obširnega ozemlja med Renom in Beringovim morjem.

Opaziti pa je tudi znamenja, da se ni minula doba seljenja prestolov.

Sta še dva prestola v Evropi, katere se le trpi in katere se obdaj iz nekega ponosa, kot se obdaj aliko starega očeta, da visi razid. Kot resnični ostali so vladarja se je prestol prenehal obetajati v Evropi, v tujini pa sta ali dveh kraljevskih prestolov.

Vsa znamenja kažejo, da so prišli prestoli iz mode tudi v Aziji. Kitajci so spravili svoj prestol v mazej leta 1912. Prestol Perzije, — oni, ki se obetaja, — je postal bolj predmet radovednosti kot pa kos resničnega pohištva. Japonski prestol je bil pred dvema stremi generacijami sedež boga. Pa tudi ta prestol postaja vedno manj in manj važen v primeri 748 sedeži v obeh zbornicah parlamenta.

Niti enega prestola ni ostalo v obeh Amerikah. Tempi passati!

Vsled tega je objava, da ima turški sultan naprodaj zlat prestol, v soglasju s prevladujočim duhom modernega časa.

Dopisi

Marmet, W. Va.

Ker ni bilo še dopisa iz tega kraja, se hočem jaz oglašati in poročati o delavskih razmerah. Ne morem se dosti pohvaliti, ako primerjam zasluge v vsakdanjini izdatki. Za najslabšo stvar zahteva jo taklo, da nam skoraj ni mogoče izhajati.

Marmet je malo mesto. Slovencev takaj ni več kot jaz, a mislim, da čez čas jih bo več, kot precej Slovencev ima kupljeno leto tu. Kraj je precej prijazen in dela je vsakodnevno v premogetrovih ali pa v tovaru.

Kar se tiče premogetrovske organizacije, je v najlepšem tiru, tako da bo stara hišna morala zapustiti je hrube in se zakopati v večnost.

Dne 7. septembra se dohile vse potrebne organizacije 4. M. W. of A. obvestilo, kako brutalno postopajo kompaniji in kompanijski hlapeci z zavednimi delavci, ki so na stavki za priznanje organizacije. Takaj med organiziranim delavstvom je prišlo do vrhulca, na kar so zapustili delo in se izbrali, da grede svojim zavednim bratom na pomoč ter da obračunajo s kompanijskimi hlapeci za brutalnost, katero so vptizorili zavednim delavcem v Logan County.

Dne 5. septembra so prihajali v skupinah po 150—200 mož na Marmet, tako da se jih je našlo do 2000. Tili so vsi izredno razjarjeni, tako da so jih organizatorji s tekočo pomirili. Nato so zahtevali, da naj pride governor, da jim zagotovo obljubi, da bo stal na strani premogetrov v Logan County. Zatem je šel organizator Mooney in pozval po telefonu Mr. Cornvillea, guvernerja države West Virginia. Prišel je ob 10 uri zvečer. Ko je izstopil, je podal roko vsem bližnjim. V govoru je omenil, da on nima niti centa, da bi bile njemu v korist od premogetrovskih baronov (?) in da je prišel kot glavat države West Virginije. Omenil je, da tudi on si je služil kruh kot priprosti delavec ter da je moral celih 12 ur garati za \$1. Obljubil je, da bo delal v prid delavcev, kolikor dseže njegova moč in prosil je za odlok, da naj bodo mirni, da bo stvar v najkrajšem času pravnomočna. Ko se je poslovil, so vsi ostrleli strepe v zrak. On je vstavil avtomobil ter vprašal, kaj da je. Nato so mu organizatorji stvar pojasnili in potem je odšel.

Razjarjeno ljudstvo je bilo se vedno, da gre naprej, in zbralo se jih je 500 sanjih vezikov, ki so šli v jutro ob 6 uri čez reko na Racine. Tam jih je čakalo 3000. Ko je governor izvedel, da je taku družini mečno oborožena in da se bliža Logan County, je pozval predsednika 17. distrikta, da jih mora vstaviti ter da naj vsa stvar puste, češ, da bo on poravnal mirum potom.

Zavedni delavci, vzpodbujaj brate sotrpine in jih organiziraj, da se otresejo kapitalistične sužnosti!

Pozdrav vsem sirom Amerike. Frank Trinkaus.

Greenwood, Wis.

Ne dolgo tega sem videl članek v Vašem listu, glede visokih cen za pšenico in druge živilske potrebščine. Ker je članek dokazoval profitarstvo farmerjem, hočem jaz dokazati, da ni temu tako. Farmer je bil zadnji, da je dobil za svoje produkte zvišano ceno in sedaj je prvi, kateremu se znižali cene za farmske produkte. Danes znašajo izdatki za kruh konuat ena desetino povprečnih izdatkov za v mestu živečo družino.

Živeča družina za prenikajoče slike (movies), žvečča gumje (chewing gum), poulično žvečeno niti kot pa za kruh. Povprečno govorjenje, znašajo cene za srovine najmanjšo svoto, katero se izda za stvari, katere se direktno od farmerja kupi. Kar farmer za pšenico dobi, je povprečno \$2.00 za bushel, ali približno \$7.50 za tuno, ki je potrebna za en sod moke. Iz enega soda moke speče pek približno 200 hlebov kruha po 14 unč, kar se prodaja na drobno po 10č hleb, teraj skukaj \$30.00 iz enega soda! Ako hočete hleb za en cent, počeniti ter to svoto pri pšenici vzeti, poteri ostane farmerju samo \$1.35 za bushel, kar ni dovolj za trške produkte, in mislim, da se bo vsak farmer odpovedal businessu ter zbežal s farmske pri danajši dragini del in strojev. Tako je z nakarstvom in prasičijerjo.

Trežkoče ni iskati v visokih življenjskih potrebščinah, ampak v načinih današnjega življenja. Mestni človek zahteva zadostno velik dohodek s kratkimi delavskimi urami šest dni v tednu, da počitno preživi svojo družino. Na farmu delajo vsi! Gospodinja v mestu kupi konzervirane potrebščine, da ji ni treba v vroči kuhinji kuhati. Farmerska gospodinja kuhala, konzervirala, šila, pete, molze in še vrt v radu drži, kakor tudi kokoši.

Mestni otroci hodijo 9 mesecev v šolo, se izprehajajo po trotuarjih ali se pa vozijo s pocestno železnico v šolo in obratno, se igrajo v prostem času in ob počitnicah. Farmerski otroci hodijo tudi v šolo, toda po godli prašnih ali blatnih petih, pri čem pa morajo pred in po šoli delati lahka dela ob počitnicah pa po cele dni.

To je torej prebitarstvo farmerjev! Dalje prihajajo — ali pa ne.

Farmer P.

Tusar o sosednjih odnosih.

"Journal de Genève" priobčuje razgovor svojega praškega dopisnika z ministrskim predsednikom Tusarjem, ki se je glede odnosov med slovenske republike do sosednjih držav nastopno izrazil: Hočemo delati, graditi, ustvarjati. V ta namen potrebujemo miru na zunanji in reda in znotraj. Zato moramo odpraviti jezične in plemenske spore. Potruditi se hočemo z vsami močmi, da začnemo z Nemčijo na podlagi zdrave trgovske politike prijateljsko razmerje, z Nemško Avstrijo moramo skleniti brezhibne dogovore in glede Otrške se moramo potruditi, da ustvarimo za obe stranki znojlivo skupno življenje. Naši odnosi do zavezancev jugoslavije morajo biti vedno prijateljski in nekaljeni. Spori s Poljaki morajo izginiti. Doseči hočemo enakopravnost narodov; kajti le popolna enakost med narodi more zagotoviti vsem našim narodom svobodo ter politični, narodni in kulturni razvoj. Šele ko pridemo do poštenih porazgovorov in uvidimo, da smo navzani drug na drugega, potem šele pridemo do notranjeje sodelave.

ZOPER ZAPRTJE KASITE

LAXCARIN

Najboljše na svetu. Celotno zdravljenje 6 tiskov \$5.00, 1 tisk \$3.00 + takos. Proda se Laxcarin Co. 664 Laxcarin Co. Pittsburgh, Pa.

Mocni in žarni

Ne napravite napake. Zakaj si ne prebrskite najstarejšega, najpogostejšega, najzgodnejšega in najboljšega zdravila v naravi. Dr. Mullin ima to in izkušnje v zdravilnih tisočih in tisočih bolnikov bolnih na najrazličnejše načine. Vse to je postalo mogoče zaradi zdravila, pri katerem se lahko zagotovo na svoje oklene. Bolezni, ki jih boleži, prajam najbolj temeljito zdravljenje in volke resnično se opomore na vaš dom.

Zdravilo zdravilnega prebavila potom striga. Govoriti val zdravilo. Zdravilo v 10. ulici na 10. do 2. Dr. H. P. Mullin. 431 - 10. ulica, 2nd floor, PITTSBURGH, PA. (Kontaktirajte zdravilo.)

PETER ZENEC

Običajna dnevna novica v ameriških listih.

V nekem mestu Georgije so vrgli ob navzočnosti silne ljudske množice nekega zamoren živega v ogenj....

Na Kitajskem je nek vojaški governor nagreftal petindvajset milijonov dolarjev.

Pa še pravijo ljudje, da ni Kitajska kulturna dežela....

Boljšje, če je človek reven.

Hrepeneli smo po bogastvu, toda tega je že dolgo, dolgo. Medtem smo namreč čitali knjigo ter v nji našli na sledeče stavke: Kdor hoče dobiti bogastvo, se mora truditi in delati. Kdor ga ima, je v neprestanem strahu. Bogastvo utruja in obtežuje našo dušo. Če da sreča bogastvo, da tudi skrbi. Bogastvo je podobno morski vodi. Čimveč je človek plje, tembolj žejen postane.

Ko smo vse to prečitali ter si dodobra predstavili strahote bogastva, smo sklenili ostati revni. Hvala naši trdni volji — to se nam je brez vseh težav posrečilo.

Deklice v nekem zapadnem mestu so sklenile, da ne bodo več poljubovale možkih.

Takoj zatem se je število "moonšajnarie" strahovito pomnožilo.

Ni je bolj čudne stvari na svetu kot so knjige. Tiskajo, vežejo, kritizirajo in citajo jih ljudje, ki jih ne razumejo. In včasih se celo pripeti, da jih niti oni ne razumejo, ki jih pišejo.

Prosim Vas, ne pošiljajte mi več vašega breznačelnega lista.

To bombo je poslal uredništvu Glas Naroda blagoslovljenec izza plota.

Nam se zdi, da je izgubil Zapiotnik svoje poglavito načelo tedaj, ko je bil kajzer strmoglavljen.

Svet, žaluj! Valeskemu princu se je začela vsled neke čudne mrlice tresti desna roka. Zdravnik mu jo bo moral pregledati z Roentgenovimi žarki.

Kdo bi ne zavidal zdravniku, ki mu bosta dodeljeni silna čast in slava, da bo smel prijeti roko človeka, ki ma neveljive zasluga za ves angleški narod?

Zdravniki se organizirajo v A. E. of L.

Next! Organizacija bolnikov. Če boste bolni hoteli k zdravniku, vas brez unijske karte ne bo sprejel.

Kako je to, da volijo pri newyofski slannikarski organizaciji slovenskega organizatorja Židjt, ne pa Slovenci? Slovincem niti ne povedo, kdaj so volitve za slovenskega organizatorja.

V New York prihaja vsepolno kandidatov za konzularno službo jugoslovanske kraljevine.

Če jih človek vpraša, po kaj so prišli, pravijo, da zastran kišt.

Nek brivec je dal prenoviti svoj lokal. Zadaj je imel še eno sobo in tam je bril svoje žrtve.

Nad vrata je zapisal: Dokler ne bodo popravila spredaj končana, bodo ljudje zadaj razirani!

DENARNE POŠILJATVE V - ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvajamo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po čisti listi, na Goriškem in tudi na Notranjskem po osemilji ki je asajeno po italijanski armadi.

Jamimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir \$ 6.30
100 lir \$ 12.60
500 lir \$ 63.00
1000 lir \$ 112.00

Denar nam pošiljate po najbolje po Domestio Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. Zdravilo FRANK SAKNER, 664 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 - Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ZLY, MINNJ.

GLAVNI UREDNIKI
Predsednik: MIHAEL BOVANSKI, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 104 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.
VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 948 E. Ohio St., NE, Pittsburgh, Pa.
NADZORNIKI
JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 441 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.
POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 178, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.
PRAVNI ODOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 634-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT FOGOREL, 7 W. Madison St., Room 806 Chicago, Ill.
ZDRUŽEVALNI ODOR:
RUDOLF PERDAN, 928 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 814 Y. St. Sta. box 1, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA
Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ostralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obitni pristoji. Jednota posluje po "National Fraternal Congress listici". V blagajni ima krog \$500.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, poškodnin in smrti, sta se se izplačala do \$1,500,000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsa opravljena polniti si je svetost do dobri podpora, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih najprejnih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 4 člani ali dančini.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Kako je z dohodninskim davkom?

Uredništvu Glas Naroda je predobro znano, s kakimi težkomi se imajo boriti naši rojaki, ki so po pomoti in netočnih informacijah plačali preveč dohodninskega davka, da dobijo preplačani denar nazaj.

Pomagali smo jim z raznimi nasveti, ker je pa povpraševanje po informacijah le preveliko, se nam je zdelo potrebno sestaviti seznam vprašanj, na katera naj odgovori in nam jih pošlje vsak, kateremu se zdi, da je plačal preveč davka.

VPRAŠANJA SO SLEDEČA:

1. Kako se glasi vaše krstno in rodbinsko ime?
2. V katere mesto se sedaj nahajate, v kateri ulici, hišna številka?
3. Kako se imenuje kompanija, pri kateri delate?
4. Odkod ste doma? (Iz Kranjske, Štajerske, Primorske?)
5. Povejte natančno, koliko ste zaslužili leta 1918?
6. Komu ste plačali davek?
7. Ali ste oženjeni? Kje je vaša žena?
8. Ali imate kak državljanski papir?
9. Koliko davka ste morali plačati?
10. Koliko trok imate in koliko so stari?
11. Kje ste stanovali tedaj, ko ste plačali davek?
12. Ali ste podpisali vaš namen, da nameravate ostati v Združenih državah?
13. Pošljite vsa potrdila, ki ste jih dobili, ko ste davek plačali.
14. Če je le mogoče, pošljite tudi potrdilo od kompanije, koliko ste zaslužili leta 1918.

Na ta vprašanja točno odgovorite ter nam pošljite vse, kar zahtevamo. Vse to bomo izročili pisarni, ki ima v rokah to zadevo.

Uredništvo "Glas Naroda".

VAŽNO POJASNILO GLEDE POTOVANJA

Kes je, da se samore sedaj potovati v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni in zato čaka dalj časa v New Yorku tisoč ljudi na prostora. Najbolje je rojakom potkpeti na svojem prostoru, nego po nepotrebnem trošiti v New Yorku denar. Razmere se bodo vendar kmalu izboljšale, nato naj preje raje vsako pismo na pojasnila na: FRANKA SAKNER, 664 Cortlandt Street, New York, N. Y.

O boljševiški Rusiji

Jerome Davis, upravitelj ameriške dobrodelne organizacije Y. M. C. A. v Rusiji je napisal sledeči članek:

— Skoraj eno leto sem gledal avtokratičen režim carjev, ki je vzgajal tri gigantne sovražnike ljudstva: bedo, bolezen in nevedo. Pošteni Rusi, ki so hoteli pomagati ljudstvu, so bili vrženi v ječe. Prejmani v Sibiriji ali umorjeni. Carjeva avtokracija je ustvarila boljševizem, rodila je na tisoče in tisoče fanatikov.

Ko so delavci mirno korakali pred carja, da se mu pritožijo čez krivice, ki so se jim godile, so jih sprejeli carjevi kozaki s puškami in sabljami in na tisoče jih je obležalo mrtvih. To je bilo na znanu "Rdečo nedeljo". S kmeti so postopali, kakor z živino in kmetje so umirali kakor živina.

Te razmere so bile kot para v kotlu. Čim bolj se para razgreva, tem bolj se stiska in tem večja je eksplozija. Ko je konečno prišla eksplozija v Rusiji, so se razletele zarjavele sponje carističnega režima v atome v enem samem dnevu. Svoboda je prihrumela z največjo silo in po dolgi letih krivice in tlake je naravno porajala radikalne in neznane eksperimente.

Od prvega dne revolucije so bili sovjeti resnična oblast za hrbtom revolucionarne vlade. Y. M. C. A. bi ne mogla poslovati brez njihove kooperacije. Ruski vojaki so povsod podpirali svoje sovje-te. Ako bi bil Kerenski dal več pravice sovjetom, bi bil morda ostal na krmilu.

Ljudske mase so se malo brigale za obliko vlade. Kmetje so se zanimali edino za graščakovo zemljo; vojaki so se zanimali le za — mir in delavci so se brigali le za kruh in kontrolo nad tovarnami. Tedaj so prišli boljševiki in rekli kmetom, vojakom in delavcem: — Ako hočete zemljo, kruha in mir, pojdite z nami!

In šli so — vse ruske mase so šle za njimi...

Boljševizem je socializem, uveden v deželi, v kateri 80 odstotkov ljudstva ne zna brati in pisati. Rodile so ga krivice in represalije carističnega režima. Noben Amerikanec ne more reči, da bi ne bil danes boljševik, če bi bil rojen in odgojen v takšnih strašnih razmerah kot so bili Rusi pod carjem. N astotine pošteni ruski vojaki so se pridružili boljševiški stranki z odkritosrčnimi in idealističnimi nameni.

Toda ne pozabite, da je razlika med sovjetom in — boljševiki. Sovjet je oblika vlade, medtem ko so boljševiki politična stranka. Danes so boljševiki na krmilu vlade; jutri ali prihodnje leto morda ne bodo več, toda sovjet lahko ostane.

Od meseca julija leta 1917 do septembra leta 1918, ko sem zapustil sovjetsko Rusijo, sem bil kot upravnik Y. M. C. A. v stalni dotiki s sovjetsko vlado in dobro so mi znani voditelji in razmere pri tej vladi. Prepričan sem, da članek, ki je spisal Upton Sinclair, še najbolj pošteno opisuje položaj v Rusiji, kar jih je do danes napisal ameriški socialist. (Upton Sinclair je v reviji "The Arbitrator" priobčil daljšo kritiko zvezniške politike v Rusiji).

Kljub temu čutim, da bi moralo ameriško ljudstvo poznati nekatere resnične slabosti boljševizma in da se ne bi smelo ozirati na lažljivo propagando proti boljševizmu, ki je danes tako razširjena.

Boljševiki niso imeli prav, ker so osvojili vladno silo par mesec pred ustanovitvijo skupščine; oni bi morali znati, da bo ljudstvo imelo priložnost, da pošteno izvoli svoje zastopnike. Toda oni, zagovorniki radikalne akcije, se niso zanesli na volitve, temveč so si vzeli oblast s puškami, predno so imeli večino v centralnem izvrševalnem odboru vseruskih sovjetov. Velikanska gospodarska in socialna revolucija, ki je sledila, je povzročila veliko opozicijo. Ali boljševiki so opozicijo še povečali s svojimi samolastnimi čini. Zatrli so nasprotno časopisje in opozicijske stranke niso imele sredstev za agitacijo. In ko — ali ni nepravilno in nevarno ustanoviti socialistično dobo v enem dnevu?

Boljševiki so s svojimi nerodnimi agrarnimi zakoni zanesli razredni boj med kmeti in dosegli opozicijo Marije Spieridovne in levega krila socialnerevolucionarne stranke. — Odvzeli so volilno pravico trgovskim in posestniškim slojem, katerih je okrog sedem odstotkov ruskega prebivalstva in obenem so zaplenili posestva teh slojev. Po mojem mnenju je to nepravilno. Pozneje, ko so zavezniški prišli z ofenzivo in ko je bil Lenin parkrat napaden z orožjem, so boljševiki za nekaj časa uvedli rdeči teror.

Nevarnost boljševiške teorije leži tudi v tem, ker lenuhi in zločinci lahko čutijo, da imajo ravno tiste pravice, kakor pošteni in delavni ljudje. Človek se mora zavedati, da le s koristnim in konstruktivnim delom si more pridobiti ugodnosti življenja.

Lenin sicer poziva v svoji knjigi "Sovjeti pri delu" lenuhe, da se morajo oprijeti konstruktivnega dela, toda ali ne delajo njegove teorije v praksi potuho lenuhom? Ali morejo boljševiki določiti zmogljive voditelje in obržati proizvajanje potrebščin?

Ker verujem v Boga in Kristove nauke, sem prepričan, da se boljševizem ne more obnesti za to, ker je čist materijalizem. Iz teh razlogov sem nasproten boljševikom.

Na drugi strani sem zopet prepričan, da z lažni, kot je "social-

Prijatelj v potrebi — najboljši prijatelj

Pred kratkim je nekdo opoldne hotel v domu, ki ni imel električne napeljave. Treba je bila električne vretnice. Ob štirih popoldne je bila inštalirana začasna žica in vretnica je hladila bolniško sobo. V tem času je vretnica dober prijatelj. Pazite, da ne boste v teh nočeh brez vretnice. Blagorolite si ogledati veliko izbiro v naših izložbah.

The New York Edison Company

At Your Service
Irving Place and 15th Street—Stuyvesant 5600
District Office
where Electrical Appliances of all kinds are on display
424 Broadway near Canal St. 151 East 58th St. bet Lexington & 3rd Ave.
10 Irving Place corner 13th St. 15 West 125th St. near 5th Ave.
124 West 42d St. between 3rd & 4th Ave. 362 East 140th St. near Courtlandt Ave.
255 Tremont Ave. corner Montrose Ave.

liziranje žensk" in da sta Lenin in Trocki "nemška agenta", ne bo boljševizem nikdar pobit. Dne 15. marca t. l. sem objavil drake v "Independent", da je "socializiranje ženk" v Rusiji grda laž; Katarina Breškovskaja in Harold Williams v Londonu sta tudi izjavila v tisku, da je ta stvar izmišljena. Boljševiški umori, posebno "ernejeviski masakr", so tudi silno pretrani. Med boljševiški vojnimi ujetniki, ki so bili v zavezniških rokah in onimi, ki so jih vjeli boljševiki, je velika razlika. Ameriški ujetniki v sovjetski Rusiji so imeli svobodo in za delo so prejeli dnevno mezdo.

Zadnji tajnik Y. M. C. A., ki je zapustil Moskvo v decembru t. l., je dejal:

— Danes je ženska, ki gre o polnoči po ulicah Moskve, bolj na varnem, kakor je v Londonu ali v New Yorku. Železnice obratujejo redno, gledišča in cerkve so odprte in mnoge tovarne obratujejo.

Politična oblast sovjetske vlade temelji na volitvah v strokovnih skupinah in ne po geografskih enotah kot v Ameriki. Vsaka stanovska skupina izvoli svoje delegate: tovarniški delavci izvolijo svoje, rudarji svoje, kmeti dninarji svoje, zdravniki svoje itd. — Vsaka delavska ali profesionalna stroka, ki je organizirana in ki služi republiki, ima pravico voliti delegate. Sovjeti v vaseh in mestih pošljejo delegate na vseruski kongres.

Ko je zboroval četrti kongres v Moskvi dne 15. marca 1918, je bilo navzočih 1084 delegatov, ki so se po strankah delili sledeče: 732 boljševikov, 238 levskih socialnih revolucionarjev, 24 unijonistov, 24 desniških socialnih revolucionarjev, 18 nepristranskih, 16 mednarodnih socialnih demokratov, 15 centralističnih soc. revolucionarjev, 15 anarhistov in 3 soc. demokratizirane iz Ukrajine.

Polkovnik Raymond Robins, načelnik ameriškega rdečega križa v Rusiji, je imel v svoji posesti poverilnice vseh teh delegatov več kot 18 ur in predložil jih je dvema kompetentnima Rusoma, ki sta nasprotnika boljševikov, ki sta pa izjavila po strogem pregledovanju poverilnic, da so delegatje pravilni zastopniki vseh delov Rusije od Vladivostoka do Odesa.

Sovjetski vseruski kongres izvoli centralni izvrševalni odbor, ki posluje od kongresa do kongresa in je glavna oblast sovjetske vlade. Ta odbor imenuje 18 ljudskih poverjenikov (komisarjev), ki so toliko kot naš predsednik in njegov kabinet. Med tem osemnajstimi poverjeniki sta danes Lenin in Trocki.

Centralni izvrševalni odbor zbora dvakrat v tednu. Zborovanje je javno in jaz sem večkrat bil navzoč. Še danes se spominjam donečega Leninevega govora, ki ga je govoril ob času, ko je nemška vlada zahtevala, da se pošlje v Moskvo nemška vojaška straža vsled umora poslanika Nemčije grof Mirbacha. Lenin je v dotičnem govoru silovito napadal kajzersko Nemčijo in pozval odbojnice, da sklenejo, da se oboroženi Nemci nikdar ne prikaže v Moskvi. Sklep je bil sprejet soglasno in med grmečim aplavzom in pozneje je bil objavljen na plakatih, ki so bili nabiti po vsem mestu.

Amerika se mora zdaj odločiti, KAKO bomo pomagali Rusiji. Predsednik Wilson je rekel, da v "pomoči napram Rusiji se pokaže naše prijateljstvo". Vzlic temu, da je še nekaj tisoč naših vojakov v boju z boljševiki, je bilo oficijelno povedano, da je zavezniška oborožena intervencija — nemogoča v Rusiji in vsled tega je ne bomo vpoštevali.

Načrt, da pomagamo z orožjem in strelivom vsaki oboroženi stranki v Rusiji, ki je v boju z boljševiki, in da pripoznamo Kolčaka, je vzbudil široko zanimanje. To pomeni, da bomo pomagali vsakemu generalu brez ozira, kako slab je, kot je na primer Mannerheim na Finskem, ki je bil v zvezi s kajzerjem in ki je pozval nemške čete na Finsko. Kaj sledi iz tega?

Čitamo v "Leslie's Weekly" z dne 8. februarja tega leta, kako so Rusi in Nemci postrelili vse ruske in finske boljševike, ko so vze-li Helsingsfors. Pravijo, da je bilo umorjenih 2.000 oseb. Tajnik Y. M. C. A., ki je nasprotnik boljševikov in kateri je bil v Kazanu ob času, ko so to mesto osvojile protiboljševiške čete, piše, da so "bele čete" izvršile več umorov in večje brutalnosti, kot je kdaj kdo videl za časa boljševiške vlade v mestu. Ko so dva meseca pozneje boljševiki zopet reokupirali mesto, ni omenjeni tajnik videl nobene-ga maščevanja za strašne umore, pač pa je sovjetski poveljnik izdal naredbo:

— Vojak, ki brez dovoljenja stopi v katerokoli hišo, bo ustreljen".

Ako bomo torej dajali orožje vsem tistim, ki nasprotujejo boljševikom, ali ne bomo s tem povzročili, da bo ubitih in brutalno mučenih na tisoče nevednih kmetov in delavcev? Mogče bo še slabše. Kolčak v Sibiriji je ukazal zapreti in deloma pregnati natuje pravilno izvoljene člane ustavodajne skupščine. Kerenski je proti temu, da bi zavezniški pomagali Kolčaku. Boljševiška vlada je uvedla strogo prohibicijo, toda Kolčak je oživil v Sibiriji kupčijo z groznim vodko (žganje), od katere je prejel samo v enem mesecu več milijonov rubljev davka.

Vsak pošten Amerikan, ki se te dni vrne iz Sibirijske, pravi, da je nezadovoljen napram Kolčaku vsak dan večja med Sibirci. Socialni revolucionarji prestopajo v boljševiški tabor rajše, kakor da bi podpirali Kolčakov režim. Zavezniški zastopniki, ki so videli, kaj počnejo Kolčakova opredeljena v Rusiji, najraje:

— Če bi bili mi Rusi, bi bili boljševiki.

In kdor prečita strašno poročilo o "mrtvaškem vlaku" v Sibiriji, ki je bila objavljeno v aprilski številki "American Red Cross Magazine", tedaj ve, da je strahovlada v Sibiriji večja in strašnejša, kakor je kdaj bila v boljševiški Rusiji.

Edina pomoč Rusiji je, da se odpravi blokada in da se odpre trgovina z Rusijo. Dokler je Rusija blokirana in dokler pomagamo z orožjem in strelivom oboroženim nasprotnikom sovjeta, toliko časa imajo voditelji v Moskvi popolno pravico, da zvrnejo vse odgovornosti za nizerijo v Rusiji na zavezniške in na nas. Kakor hitro pa odpravimo blokado in umaknemo vsako oboroženo pomoč, tedaj pade vsa odgovornost na Lenina in Trockija. Ako ne bosta mogla organizirati industrije po njunih načrtih in nasititi ljudstva, tedaj se ne bosta moglo več izgovarjati na druge in rusko ljudstvo bo sprevidelo, da je zapeljana.

Tega ne pravim samo jaz, temveč ravno te besede je izrekel Aleksander Burkenheim, podpredsednik vseruske unije konsumnih organizacij. Burkenheima so boljševiki štirikrat zaprli, zatorej ne more biti njihov prijatelj. Vse pomožne organizacije, ki so imele svoje misije v Rusiji, imajo izkušnje, da se v Rusiji lahko deluje in pomaga ljudstvu pod boljševiškim režimom. Zato je moje mnenje, da bi se morale ameriške enote Rdečega križa in Y. M. C. A. takoj vrniti v Rusijo.

Vsi oni, ki poznajo boljševike le od daleč, priporočajo bajonete in kroglice; vsi oni pa, ki so bili v Rusiji in ki poznajo boljševike od blizu, ki so z njimi jedli, spali in se vozili z njimi na vlakih, — priporočajo prijateljsko roko in izobrazbo nevednih ruskih milijonov. Celo pisatelj Maksim Gorki, ki je sprva nasprotoval boljševikom, danes sodeluje z njimi v vladnem oddelku za izobrazbo in apelira na Ameriko, da jih naj podpira.

Kaj bomo storili? — Ali naj posnemamo brutalno nemško silo in pomagamo z izvažanjem orožja in streliva, ali naj sprejmemo demokratsko metodo in pomagamo ruskemu narodu z izobrazbo in drugimi mirovnimi sredstvi? —

Kakor se Amerika odzove na to vprašanje, tako bo dokazala svoje prijateljstvo do Rusije.

NEMŠKA GROZODEJSTVA V SLEZIJI

London, Anglija, 10. septembra. V nekem poročilu iz Varšave na Morning Post se glasi:

Poljaki so sklenili izdati črno knjigo, ki se bo pečala z okrutnostmi, katere so izvršili v Severni Sleziji Nemci, ko so skušali za-

trčiti vstajo poljskega dela prebivalstva. Obširen štab nabira sedaj tozadevna dejstva. V rokah tega štaba se nahaja že 1500 slučajev različnih nasilij in brutalnega postopanja nemških vojakov s Poljaki. Pričakovati je, da bo seznam še enkrat tako obsežen, predno bo zaključen.

CARJEV BRAT POBEGNIL

Stockholm, Švedska, 10. sept. — Mihael Aleksandrovič, brat prejšnjega ruskega carja Nikolaja, ki je bil imenovan regentom, ko je bila strmoglavljena dinastija Romanovcev in katerega so pozneje pregnali boljševiki, je srečno ušel slednjim skupno s svojim tajnikom in nekim mornarjem. Tako pravi poročilo, katero je priobčil v nekem tukajšnjem listu njegov tajnik.

Mihaelu se je posrečilo pobegniti z nekim motornim čolnom. Vozil se je po reki Hajni navzdol do Irkutska ter šel od tam v inozemstvo, kjer se mudi nepoznan.

PRVI POGREB Z AEROPLANA

Atlantic City, N. Y., 10. sept. Prvi pogreb s pomočjo aeroplana v Združenih državah se je završil večeraj, ko je nek aeroplan z naglieo stotih milj na uro prevedel krsto, v kateri se je nahajalo truplo neke šestletne deklice iz Atlantic City v Pleasantville, kjer je bilo truplo pokopano. Imena otroka niso objavili. Na lieu mesta so bili navzoči delegati, ki se nahajajo sedaj na konvenciji potrebnikov iz države New Jersey.

POGODBA Z BOLGARSKO

Pariz, Francija, 10. septembra. Najvišji svet, mirovne konferen-ce se je danes dogovoril z bolgarskimi delegati, da se bo vršila formalna predložitev pogodbe z Bolgarsko v petek v francoskem znanem uradu.

Ta akcija je bila vzporedna s tem, ko so Bolgari protestirali proti temu, da bi se jim izročilo pogodb brez cerimonij.

ZADEVA JEKLARSKIH DELAVCEV

Delavci bodo zastavkali kljub svetom in prošnjam predsednika. Načelniki unije v Pittsburghu.

Washington, D. C., 11. sept. — Podpirani od American Federation of Labor, se nahajajo dades unijski uradniki na poti v Pittsburgh, da izsilijo priznanje njih unije.

Tajnik Foster stavkarskega komiteja je bil eden izmed onih, ki so odšli v Pittsburgh, kjer bo ustanovljen stavkarski glavni stan.

— Načelnik Gary jeklarske korporacije je rekel, da naše uni-je ne predstavljajo v resnici njegovih ljudi, — je rekel načelnik John Fitzpatrick. — To je vzrok, ki ga je navedel, ko se ni hotel sestati z nami.

— Zastavkali bomo dne 22. septembra, da mu dokazemo, da so naše trditve resnične in da mi v resnici predstavljamo delavce.

Čeprav ni hotel Fitzpatrick objaviti števila mož, ki se bodo odzvali pozivu na stavko, je vendar rekel, da je število 300.000 do 500.000 dobra cenitev.

Neko poročilo Ass. Press s predsednikovega vlaka v severozapadnih pravi, da je poslal predsednik Wilson potom svojega tajnika Gompersa naslednjo brzojavko:

— Vspričo težkoč za določitev kateregakoli sedanjega zadovoljivega posredovanja z ozirom na jeklarski položaj, želi predsednik naprositi jeklarske delavce potom vas, da prelože akcijo katerekoli vrste do časa po končani industrijalni konferenci v Washingtonu.

— Kar imamo povedati, je v našem ugotovilo, ki govori samo zase, — je rekel Mr. Fitzpatrick. — Storili smo ta končni korak. Tristoštevico delavcev bo zastavkala na določeni dan. Ti delavci bodo šli ven v sren jeklarske industrije.

— V Chicago okraju je 125.000 delavcev pripravljenih prijeti s stavko in več kot toliko jih bo zastavkalo v Pittsburgh okraju. Drugi pojdejo na stavko v Lackawanna, Youngstown in Birmingham okrajih.

Gompers ni bilo tukaj, da bi svetoval unijskim voditeljem, kajti nudi se v Novi Angliji, da prisostvuje pogrebu svojega očeta.

Unijski voditelji trdijo, da so organizirali 85 odstotkov delavcev v Pittsburgh okraju. Nasprotna stran pa trdi, da je celih 80 odstotkov uslužbenecv jeklarskega trsta nemunjskih in da so številni delničarji podjetja.

Vse kaže, da je prišlo do razkora v silah prizadete unije. Številni voditelji nočejo stavkati ter pravijo, da so izsilili stavko radikalni elementi, katere vodijo oni, ki bi radi organizirali delavsko stranko. Ko so vprašali Mr. Fitzpatricka, če je njegovo delo končano, je rekel, da je in da upa, da ga ne bo nazaj v Washington preje kot takrat, ko bo "delavska stranka" kontrolirala vlado.

Očividno je bilo danes, da niso nekateri voditelji ljubili uloge, katero je igral predsednik Wilson v tem položaju. Smejali so se, ko so jih vprašali, če se mu ni posrečilo dobiti predsednika Garyja za sestanek z unijskimi voditelji.

Polkovnik E. M. House se bo vrnil v nedeljo iz Londona v Pariz, da prevzame zopet svoje dolžnosti pri mirovni konferenci.

POSŁUSAJTE MOJ NASVET!

Cena kronam je sedaj zelo nizka.

Pomagajte svojcem v stari domovini ter jim pošljite denarno pomoč sedaj.

Neposredna brzojavna zveza z Jugoslavijo.

Jamčim za vsako denarno pošiljavo, ter pošiljam leto v Ljubljano, kjer se nahaja glavna pošta, da se pošiljave, katere izplača neposredno in popolno vsaki znanec vašim ljudem v domovini.

Ako ne želite poslati denarja sedaj, si pa lahko zagotovite to nizko ceno kronam s tem, da kupite menico (Draft) za sedanjo ceno ter jo v bodoče porabite in si s tem prihranite denar.

Za vse podrobnosti glede denarnih pošiljav in potovanja v stari domovini, se obrnite na nas in dobite vse na razloz.

EMIL KISS, Bankir

133 Second Avenue, New York, N. Y.
Vstanovljeno pred dvajset leti.
4 odst. OBRESE SE PLAČA ZA ULOGE

ANGLESCINA

Pouk potom dopisovanja s pomočjo angleško-slovenskih učnih zvezkov.

Traja 6 mesecev. Vpišete se lahko vsak čas.

Šolnina za celoletni \$10.

Če želite imeti več pojma o angleškem slovnici in jeziku, jih, pišite še danes za pojasnila.

SLOVENSKA KORESPONDENČNA SOLA

(The Slovenian Correspondence School)

6119 ST. CLAIR AVE. (BOX 10) CLEVELAND, OHIO

SLOVENSKA KORESPONDENČNA SOLA, 6119 ST. CLAIR AVE. (BOX 10), CLEVELAND, OHIO.

Izreite ta listek in ga pošljite s svojim naslovom:

IME

CESTA ALI P. O. BOX

MESTO

